

Motion

1978/79: 1524

av Margaretha af Ugglas
om de börsnoterade företagens verksamhet

Även om aktiesparandet utgör en liten del av hushållens samlade förmögenhet så spelar aktieägandet och aktiemarknaden en viktig roll i den svenska marknadsekonomi. Aktiesparandet förser näringslivet med riskvilligt kapital, och på aktiebörsen får företagen en marknadsvärdering. Aktiemarknaden bedömer företagens och företagsledningarnas prestanda, och denna bedömning blir i sin tur avgörande för företagens möjligheter att attrahera nytt riskvilligt kapital. Aktiemarknaden, och de beslut som fattas där, är således av stor betydelse för själva dynamiken i det svenska näringslivets utveckling. Aktiemarknaden bidrar till att decentralisera investeringsbesluten i näringslivet.

Aktieägandet ger också rösträtt vid företagens bolagsstämmor. Aktiespararna, samlade till bolagsstämma i resp. företag, utser bolagsstyrelse och avgör andra för företaget väsentliga frågor.

Ett spritt och intresserat aktieäggande förbättrar aktiemarknadens och näringslivets funktionssätt och bidrar därmed till en god ekonomisk utveckling för Sverige.

För att aktiesparandet skall vara attraktivt krävs att denna sparform har rimliga ekonomiska villkor jämfört med andra sparformer. Så är inte fallet i dag. Skattesystemet missgynnar sparandet i aktier. Villkoren för aktieägandet måste vara sådana, att även de mindre aktieägarna ges ett godtagbart inflytande bl. a. på företagens stämmor. Utförlig information från företagens sida om den egna utvecklingen är också nödvändig. Att uppmärksamhet ägnas de mindre aktieägarnas möjligheter till information och inflytande är desto mer väsentligt som hushållens andel av det totala aktieägandet har minskat, medan det institutionella ägandet av aktier har ökat. Samtidigt har antalet privata aktieägare stigit. Förklaringen måste vara att många hushåll har skaffat sig små innehav av börsnoterade aktier.

Här nedan följer ett antal reformförslag i syfte att vidga och sprida aktiesparandet och det inflytande som är förknippat därmed:

1. Minska krånglet i fråga om beskattning av aktier. Schablonavdraget bör höjas från 1 000 till 5 000 kr.
2. Dubbelbeskattning av företagens utdelningar bör avskaffas. Den västtyska modellen kan övervägas i detta sammanhang.
3. Rätten att utge aktieserier med olika rösträtt bör slopas. Anses det önskvärt att bibehålla begränsningen av utlänningars möjligheter till inflytande kan detta ske genom en regel om att utländska innehav vid

bolagsstämman reduceras till en viss procent av de totalt företrädda rösterna där.

4. I lagen finns en dispositiv regel om att ingen får rösta för mer än 20 % av aktiekapitalet. För de börsintroducerade företagen bör en tvingande regel införas att ingen får rösta för mer än förslagsvis 10 % av det på stämman företrädda aktiekapitalet.

5. Styrelsen har – eller bör ha – en dynamisk nyckelfunktion i marknads-ekonomin. För de börsnoterade företagen bör därför stadgas att stämman skall utseen valberedning för kommande period. Givetvis bör vem som helst, vid sidan av valberedningen, kunna väcka kandidatförslag på stämman.

6. Nya regler för fullmaktsinsamling bör utarbetas. De regler som i Förenta staterna styr styrelsernas handlingsmöjligheter liksom olika aktieägargrupper möjligheter att på företagets bekostnad få sina förslag utskickade till aktieägarna kan tjäna som förebild.

7. Man bör överväga önskvärdheten av en lagstadgad skyldighet till "framtidsredovisning". I någon form bör ledningen redovisa sin bild av företagets nuläge och framtid.

8. En av de väsentligaste indikatorerna på ett företags utveckling är soliditeten. En svag soliditet innebär att företagets trygghet och styrka allmänt minskar. Därför bör lagen stadga att ett representativt soliditetsmått anges för minst fem föregående år i de börsnoterade företagens årsredovisningar.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om en utredning med uppgift att överse de regler som styr börsföretagens verksamhet på sätt som anges i punkterna 3–8.

Stockholm den 25 januari 1979

MARGARETHA AF UGGLAS (m)

